

Rom 4, Tillegg til Rom 4, 1-3

Supplement til forklaringen av Rom 4: 1-3.

Omtalen av Abrahams tro, i Jakobs brev.

Apostelen Jakob sier i kap. 2: 21-22: "Ble ikke Abraham, vår far, rettferdiggjort av gjerninger, da han ofret sin sønn Isak på alteret? Du ser at troen virket sammen med hans gjerninger, og at troen ble fullkommen ved gjerningene". Og så konkluderer Jakob i v. 23: "Og Skriften ble oppfylt, som sier: Abraham trodde Gud, og det ble tilregnet ham som rettferdighet". Deretter trekker han denne slutningen i v. 24: "Dere ser at et menneske blir rettferdiggjort ved gjerninger, og ikke bare av tro".

Her bruker altså Jakob ordene fra 1Mos 15: 6, som Paulus også brukte i Rom 4. Men det kan jo se ut som om han anvender dem stikk i strid med det Paulus lærer ut fra de samme ordene. Dette har blitt et problem for enkelte som nok kan ha forstått hva som er Guds frelsesvei, men har oversett hva som har vært Jakobs målsetting med sitt budskap. Dermed har de trodd læren hans stred imot Skriftens store hovedlære. Dette skjedde med Luther som senere innså og erkjente at det var feil. Men det skjedde også med noen kirkelærere i det andre og tredje århundre. Derfor anså de Jakobs brev for uekte. Og slik skulle det også ansees, ja utelukkes fra den hellige Bibelen og fullstendig forkastes, - hvis det stred mot den store hovedlære som er forkynt fra verden ble skapt. "Selv om vi eller en engel fra himmelen skulle forkynde dere et annet evangelium - han være forbannet!" (Gal 1: 8). Men vi skal snart få se at Paulus og Jakob ikke er så uenige som det kan se ut til ved første øyekast. Vi skal finne at det er i uttrykksform, i bruken av ord, men ikke i sak, der er forskjell. Legg bare merke til følgende:

1: Paulus og Jakob sier begge som Moses, at "Abraham trodde Gud, og det ble tilregnet ham som rettferdighet". Jakob motsier altså ikke den sannheten. Men hva er det så han mener, når han sier at dette skriftordet ble oppfylt når Abraham ofret sin sønn? Vi må legge nøye merke til hvem det er Jakob taler til. Vi ser at helt fra v. 14 sier han at han taler til hyklerne, "du uforstandige menneske", som "sier de har tro", men beviser det motsatte med sitt liv, sine gjerninger. Kan en slik tro frelse noen? Det er dette han vil ha fram. Og i den sammenheng er det han viser til Abraham, og det bevis han gav på troens virkelighet når han gikk for å ofre sin sønn. Betydningen av dette understreket jo også Gud selv, da han sa: "Nå vet jeg at du frykter Gud".

Denne uttalelsen, denne stadfestelsen fra Gud, er det Jakob bruker og anser for "rettferdiggjørende", som den jo også er - men i en spesiell betydning. Jakob taler altså ikke om det som er beskrevet i 1Mos 15: 6, Abrahams virkelige rettferdiggjørelse, men om det vi leser i 1Mos 22: 1-19, og det vitnesbyrd han der fikk av Gud for det han hadde vist gjennom sin gjerning. Det er forklaringen på hva han mener med at Abraham ble "rettferdiggjort av gjerninger, da han ofret sin sønn Isak på alteret". Han mener ikke at Gud på grunn av denne gjerningen forlot Abraham syndene og tok ham inn i sin nåde. Det hadde skjedd tidligere (1Mos 15: 6). Abraham var allerede "Guds venn". Med bakgrunn i det skriftordet han altså her holder seg til, mener Jakob bare at denne gjerningen virket Guds eget vitnesbyrd/stadfestelse.

2: Når Paulus og Jakob bruker samme ordet om Abraham, så har de hver sitt forskjellige siktepunkt med budskapet. Paulus strider mot den vantroen de selvrettferdige levde i, og håpet på å bestå innfor Gud med det de selv kunne utrette. Jakob kjemper imot den vantroen falske bekjennere lever i, som de tror de skal bli frelst ved, og som er den samme tro som de onde åndene har (v. 19). En tro som ikke hjelper de som fryser og sulter, ved at en bare sier: "Gå bort i fred, varm dere og spis dere mette! - men ikke gir dem det legemet trenger" (v. 16). Hos Paulus går ordet "rettfærdiggjort" på selve rettfærdiggjørelsen innfor Gud, som skjer når troen på Kristus tennes i hjertet, før det kommer noen som helst stadfestelse eller vitnesbyrd om dette gjennom gjerninger. Hos Jakob taler ordet "rettfærdiggjort", som sagt, om det vitnesbyrd Gud gav Abraham om ektheten av hans tro, når han hadde bevist det gjennom sin gjerning.

Det er det samme Kristus gjør, når han i Joh 8: 39 viser til Abraham og sier: "Var dere Abrahams barn, da gjorde dere Abrahams gjerninger". Abraham har ved sine gjerninger bevist at han var den Abraham som var rettfærdiggjort ved tro. Vi vet også hvordan Kristus på den siste dag bare skal tale om gjerninger som har bevist at "de rettfærdige" var mennesker som i tro elsket ham, og for hans skyld tjente hans minste skapninger. Når ikke noe som helst slikt følger av troen, da "er den død i seg selv". Det er bare dette Jakob vil slå fast. Og dette understreker Paulus like alvorlig, f. eks. i Rom 6 og andre steder. Han sier uttrykkelig at "i Kristus Jesus - gjelder bare tro, virksom ved kjærlighet" (Gal 5: 6). Tilsvarende sier også Jakob her: "troen virker sammen med hans gjerninger".

3: Når Jakob sier at "troen ble fullkommen ved gjerningene", så vil det ikke si at troen i seg selv ikke er fullkommen før den stadfestes gjennom gjerninger. Men Jakob har her hele "treet", og hele dets utvikling i tankene. Først når et tre står der i sin skrud av gode frukter, da først har det vist seg å være et godt tre - selv om det allerede på våren var det samme gode treet, fordi det var avlet av en god fruktart som bærer god frukt. Slik står det da alltid fast, at det er troen alene som frelser, fordi den gir Gud alene æren. Skal Gud alene få æren, så må det ikke føyes noe til som mennesker har deltatt i -! Og en slik tro er av en slik "art"/tresort ("jeg er det sanne vintre" - Joh 15) at den bærer frukt (kjærlighet og gode gjerninger), og er altså en rett og frelsende tro - allerede før fruktene begynner å vise seg. Og sikkert er det, at de medvirker ikke til rettfærdiggjørelsen.

Jakob har med dette på ingen måte lært at det er troen og gjerningene som samlet bevirker samme målsetting, - at troen likesom skulle utgjøre den ene halvdel, og gjerningene den andre. Nei, han har vist at de har hver sin oppgave. Han sier at "troen virket sammen med gjerningene" (v. 22). Han sier ikke at gjerningene hadde medvirket til troen. Altså har troen vært tilstede før gjerningene. Evangeliets budskap om nåde og rettfærdiggjørelse, har født troen på Kristus alene. Denne troen, som også bare holdes i live ved det samme nådebudskapet, har virket kjærlighet og gode gjerninger. Men disse fruktene har da selvsagt ikke vært noe grunnlag for troen - som var den store hovedsaken i det vi tok opp her.